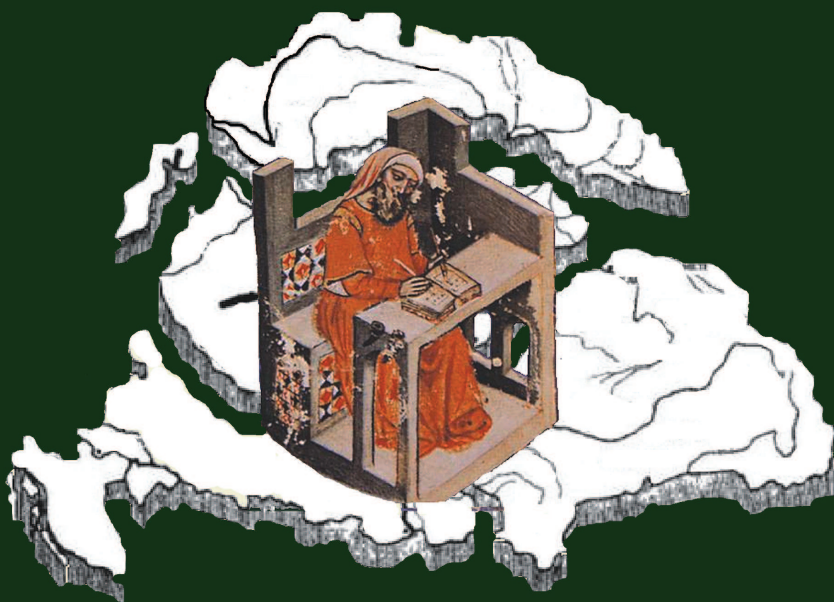

EMLÉKKÖNYV
ŐRY Károly
SZÜLETÉSÉNEK 85 ÉVFORDULÓJA
TISZTELETÉRE

E m l é k k ö n y

Ő R Y K á r o l y

**s z ü l e t é s é n e k
85. é v f o r d u l ó j a**

t i s z t e l e t é r e

Salutem, 6.

sorozatszerkesztő
PARÁDI József

sorozatgondozó
Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti
Tudományos Társaság

Budapest
HU-ISSN 2416-2078
HU-EISSN 2560-094X
DOI 10.31626/HU-EISSN2560-094X

E m l é k k ö n y v
Ő R Y K á r o l y
s z ü l e t é s é n e k
85. é v f o r d u l ó j a
t i s z t e l e t é r e

Szerkesztette:
PARÁDI József

Budapest
2018

Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti
Tudományos Társaság

HU-ISBN 978 615 80 3095 3
HU-EISBN 978 615 80 3098 4

E m l é k k ö n y v
Ő R Y K á r o l y
s z ü l e t é s é n e k
8 5 . é v f o r d u l ó j a
t i s z t e l e t é r e

© Szerzők, 2018
© Szerkesztő, 2018

HU-ISSN 2416-2078
HU-EISSN 2560-094X
HU-ISBN 978 615 80 3095 3
HU-EISBN 978 615 80 3098 4

Néhai D r. univ. Ö R Y K Á R O L Y
bölcészdoktor nyugalmazott egyetemi docens
a magyar rendvédelem-történet magistere
a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudomá-
nyos Társaság tagja

Piktogram

A rendvédelem-történeti elismerések

25 éves Emlékérme

Rendvédelem-történetért Díj

Rendvédelem-történetért Érdemrend
a rendvédelem-történet kiváló művelőjének

Rendvédelem-történetért Érdemrend
a rendvédelem-történet önzetlen támogatójának

Rendvédelem-történetért Érdemkereszt
a rendvédelem-történet kiváló művelőjének

Rendvédelem-történetért Érdemkereszt
a rendvédelem-történet önzetlen támogatójának

Rendvédelem-történetért Érdemérem

TARTALOMJEGYZÉK

ERNYES Mihály Laudatio	15.p.
BODA József (orcid: https://orcid.org/0000-0002-4010-896X) A különleges rendeltetésű erők az erőszakolt haderőfejlesztés időszakában 1948-1955.....	19.p. (doi: 10.31626/HU-EISSN2530094X.VITOM.19-36.p)
BOTOS János (orcid: https://orcid.org/0000-0002-2680-7131) GERŐ Ernőtől BISZKU Béláig. A belső ügyek minisztériumá- ból „rendőrminisztérium” 1953-1957.....	37.p. (doi: 10.31626/HU-EISSN2530094X.VITOM.37-54.p)
ERNYES Mihály (orcid: https://orcid.org/0000-0001-7819-1781) THURZÓ (TISZA) Miksa életútja.....	55.p. (doi: 10.31626/HU-EISSN2530094X.VITOM.55-72.p)
PARÁDI Ákos (orcid: https://orcid.org/0000-0003-3368-2944) A dualizmus kori Magyar Királyi Pénzügyőrség határőrizeti szolgálata.....	73.p. (doi: 10.31626/HU-EISSN2530094X.VITOM.73-88.p)
PARÁDI József (orcid : https://orcid.org/0000-0003-3368-2944) A dualizmus kori Magyar Királyi Pénzügyőrség határőrizeti szolgálata.....	89.p. (doi: 10.31626/HU-EISSN2530094X.VITOM.89-118.p)
SIMON F Nándor (orcid : https://orcid.org/0000-0003-3505-6031) Az iparőrség.....	119.p. (10.31626/HU-EISSN2530094X.VITOM.119-140.p)
SUBA János (ORCID : https://orcid.org/0000-0002-2310-7746) Dunai hajózás és vízrendészet 1922-1939.....	141.p. (doi: 10.31626/HU-EISSN2530094X.VITOM.141-171.p)
A kötet tanulmányainak jegyzetapparátusaiban egységesen alkalmazott rövidítések.....	171.p.
A kötet szerzői.....	174.p.

„*Vestigal quodam speculantes.*”
Tisztelgés a tudós előtt

LAUDATIO

Szomorú hírről értesültünk 2017. VIII. 29-én. Életének 84. évében elhunyt ÖRY Károly tanár úr. Emlékét kegyelettel megőrizzük.

1933-ban született Mosonmagyaróváron. Édesapja az ot-tani bauxitgyárban dolgozott, majd 1945 után a rendőrség kötelékébe lépett. Hét testvére volt. Öccse 1956-ban a mosonmagyaróvári sortűz halálos áldozatává vált. E trauma kitö-rölhetetlen emléket hagyott lelkében.

Az elemi iskolát követően a helyi piarista gimnázium ta-nulója lett, azonban anyagi okok miatt tanulmányait négy év elvégzése után abba kellett hagynia. 1949-től 1952-ig a Győr-Sopron Megyei Népboltnak volt az alkalmazottja, ahonnan Pécsre küldték szakérettségis tanfolyamra, melyet kitűnő eredménnyel végzett el. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának történelem-magyar szakos hall-gatójaként szerzett irodalom-történelem középiskolai tanári diplomát, majd 1970-ben megvédte „*Katonapolitika és a had-sereg főbb kérdései az októberi polgári demokratikus forrada-lom időszakában*” című doktori disszertációját.

Egyetemi évei alatt a francia nyelvben képezte magát, melyet autodidakta módon fejlesztett tovább. Francia nyelvi ismereteit hasznosította a későbbi kutatómunkája során.

A magyar történelemtudományt az 1918-1919-es ma-gyarországi forradalmak rendvédelmének feltárása terén elért kutatási eredményeivel gazdagította. E témakörben készített alkotásai ma is nélkülözhetetlen irodalmát képezik a rendvéde-lem-történet ezen időszakában elmélyedni kívánók számára.

A Hadtörténeti Intézet és Múzeum megbecsült tudományos munkatársa volt, ahol kollegái tisztelete és szeretete övezte. Innen került az 1970-ben létrehozott néhai Rendőrtiszti Főiskola oktatói állományába.

A magyar rendvédelem-történet ismereteibe vezette be a hallgatókat, bár kezdetben csupán a pártállami szűkre szabott keretek között. A hivatástörténeti oktatás tárgyyszerű történelemszemléleten nyugvó megerősítésének az egyik legfőbb élharcosaként mintegy 100 rendvédelem-történeti diplomamunka és tudományos diákköri dolgozat témavezetője volt.

Oktatói munkássága idejének döntő többségét a néhai Rendőrtiszti Főiskolán töltötte el, ahol következetesen az új tudományos eredmények oktatásban való hasznosítása mellett, a történelmi igazságok kendőzetlen interpretálása érdekében szállt csatorba. Emiatt nem ritkán került összetűzésbe a dogmatikus felfogást a történelmi tények elé helyezőkkel.

A Rendőrtiszti Főiskolán élharcosa volt annak a szemléletnek, amely a képzettséget és a tudományos reputációt tekintette az oktatói kar tagjai előmenetele legfontosabb részének, szemben a rangokat és az állami hierarchiában betöltött korábbi beosztásokat előnyben részesítő nézetekkel.

Hallgatói az Országos Tudományos Diákköri Konferenciákon számos elismerésben részesültek. Közülük nem kevesen később is foglalkoztak hivatástörténeti témák feldolgozásával. A hivatástörténetiség szeretete — amely ÖRY Károly oktatói tevékenysége nyomán erősödött meg bennük — még évtizedek távlatából is tapasztalható volt tevékenységükben.

Nyugdíjba vonulását megelőzően néhány évet a BM Továbbképző Intézetben töltött el, mint könyvtárvezető.

Nyugdíjasként is oktatott az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar Magyar Állam- és Jogtörténeti Tanszékén, majd a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kar Jogtörténeti Tanszékén.

Diákjai mindenütt szerették és tisztelték, személye körül szellemi csoportosulás jött létre.

Szívesen vett részt a rendvédelem-történetet népszerűsítő rendezvényeken, sok esetben zsűritagként, és történelmi témákban a lakókörnyezetében rendezett fórumokon, mint előadó, beszélgető partner.

A rendszerváltáshoz kapcsolódóan a magyarországi szervezkedési szabadság helyreállításakor aktívan részt vett alapító tagként a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság létrehozásában és kialakításában.

Ameddig életkora lehetővé tette, mint alelnök tevékenykedett a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság körében. Aktívan működött közre a *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* HU-ISSN 1216-6774 tudományos periodika korai számainak a szerkesztésében, a társaság első tudományos konferenciáinak a szervezésében.

Kapcsolatot épített ki az osztrák, a német és a francia azon társadalmi szervezetekkel és intézményekkel, amelyek hazájuk rendvédelem-történetének a gondozásával foglalkoztak.

Munkásságát a hazaszeretet és az objektív történelem-szemlélet jellemezte. Rendkívül kiterjedt tudását igyekezett megosztani a hallgatóival, illetve publikációin keresztül azt mindenki számára elérhetővé tette.

Dr. ÖRY Károly ízig-vérig tanárember volt. Hivatását szerette és kiváló szinten művelte. Hallgatói tisztelték és szerették. Munkásságával nem csupán a történelemtudományt gazdagította, hanem oktató tevékenységével hozzájárult ahhoz, hogy a leendő magyar értelmiség tagjai megismerkedhessenek hazájuk és nemzetük objektív történelemszemléleten nyugvó eseményeivel és körülményeivel.

Életének esszenciáját a róla szóló hallgatói észrevételek tükrözik a leghívebben.

- „*Zseniális koponya, és hihetetlen nagy tudású ember. öt éves egyetemi pályafutásom alatt kevés olyan kiváló oktatóval találkoztam, mint ő! Remekül magyaráz, rengeteg példát hoz, egy zseniális jelenség az egész lénye.*”

- „*Hatalmas és széleskörű tudású, rettentően kedves, vicces, jó humorú.*”

- „*Nehéz lenne leírni, hogy mennyire tiszteletreméltó ember.*”

- „*Imádom, imádom, imádom!*”

Nem csupán a hallgatói, hanem a munkatársai is őrzik emlékét, becsülik munkásságát. Személye a történelemtudomány jövődjéig kutatóinak és oktatóinak méltán lehet példaképe. ÖRY Károly szerette hivatását és szerette hallgatóit. Ez a szeretet hatotta át teljes lényét és képezte erényeinek alapját.

Akik ismerték nyugodt szívvel állíthatják tökéletesen illetlő az ókori latin bölcsesség, mely szerint :

*„A bonis bona discere”
(Jótól jót tanulni.)*

Pécsett, 2018. IX. 12.

Dr.jur. ERNYES Mihály